

СИЛАБУС

«Актуальні проблеми Сходу в умовах деколонізації та глобалізації»

(назва навчальної дисципліни)

Викладач

Тумаков Олександр Іванович
кандидат історичних наук,
доцент

е-пошта:

o.i.tumakov@gmail.com

телефон: (057) 707-53-06
(057) 707-45-47

часи роботи: 9-00 – 16-00

Академічний період

2-й семестр 2020/2021 н.р.

Академічні години

дні тижня

час проведення за розкладом

Місце проведення

Північний корпус, ауд. 366
(майдан Свободи, 6)

Навчальне навантаження

5 кредитів ЄКТС, 150

годин

Пререквізити: «Політична географія світу», «Країнознавство», «Міжнародні організації», «Міжнародні економічні відносини», «Актуальні проблеми міжнародних відносин та світової політики», «Міжнародні системи та глобальний розвиток».

Постреквізити: «Міжнародні відносини», «Регіональні студії: сходознавство»

Призначення навчальної дисципліни:

Навчальний курс «Актуальні проблеми Сходу в умовах деколонізації та глобалізації» призначений для ознайомлення студентів-магістрів спеціалізації «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство» з найважливішими особливостями сучасного розвитку країн Сходу, формування чіткого уявлення про найважливіші політичні процеси, що відбуваються в сучасних східних суспільствах в умовах глобалізації, еволюцією національних моделей розвитку провідних країн регіону.

Цілі курсу:

- 1) формування глибокого розуміння місця країн Сходу у побудові багатопольярного світу, основних тенденцій їхнього розвитку;
- 2) формування чіткого уявлення про найважливіші соціально-політичні і етноконфесійні процеси, що відбуваються в сучасних східних суспільствах;
- 3) вивчення модерністських тенденцій у розвитку країн Азії і Африки;
- 4) пізнання проблем Сходу в епоху глобалізації, взаємозв'язку вестернізації з пошуком народами Азії і Африки своєї національної ідентичності;
- 5) ознайомлення студентів з еволюцією національних моделей розвитку провідних країн Азії.

Інформаційні ресурси:

Необхідні

- 1) Васильев Л.С. История Востока: В 2-х т.: Учеб. по спец. «История». 3-е изд., испр. и доп. Москва: Высшая школа, 2003;
- 2) История Востока: В 6 т. – Т. 5: Восток в новейшее время: 1914–1945 гг. – Москва: ИФ «Восточная литература» РАН, 2006; Т. 6: Восток в новейший период (1945–2000 гг.). Москва: ИФ «Восточная литература» РАН, 2008;

- 3) Тумаков А.И. Цивилизации Востока в условиях распада колониальной системы и глобализации // Сравнительная история мировых цивилизаций: учебник для магистров / отв. ред.: И. А. Краснова, И. В. Крючков, С. А. Польская. Ставрополь: Изд-во СКФУ, 2015. С. 269-293. URL: http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/11972/2/tumakov_2.pdf.

Додаткові

- 1) Азия и Африка в современной мировой политике. Сборник статей. Москва: ИМЭМО РАН, 2012;
- 2) Белокреницкий В. Я. Восток в международных отношениях и мировой политике. Москва: Восточный университет, 2009;
- 3) Яковец Ю. В. Глобализация и взаимодействие цивилизаций. Москва: Экономика, 2003.

Політика курсу

Студенти-магістри повинні активно працювати на семінарських заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення проблем нашого курсу. Пропущені семінарські заняття відпрацьовуються.

Студентам рекомендується брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, написанні наукових статей і доповідей.

Викладач бере до уваги інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (https://www.univer.kharkov.ua/docs/antiplagiat_nakaz_polozhennya.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду, чай, каву. В разі нагальної потреби можна виходити з аудиторії з дозволу викладача, не заважаючи при цьому іншим студентам.

Протоколи комунікації

Для методичної підтримки навчального процесу та забезпечення ефективного зв'язку між викладачем і студентами створено 2 дистанційні курси:

- на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2367>)
- на платформі Classroom (<https://classroom.google.com/u/0/c/NjxNjAxODQwMDJa?hl=ru>)

На цих курсах розміщується оперативна інформація, проводиться поточне тестування тощо. Дистанційні консультації та спілкування з викладачем можливі на форумах і чатах курсів (в узгоджений час), за телефоном, електронною поштою (у робочий час).

Форми контролю та критерії оцінювання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Актуальні проблеми Сходу в умовах деколонізації та глобалізації» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється під час співбесіди на семінарських заняттях, тестування (на платформі Classroom), перевірки виконання творчих завдань.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення залікової контрольної роботи. Загальна кількість балів за успішне виконання контрольної роботи – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Завдання контрольної роботи передбачають розгорнуті відповіді на 2 теоретичних питання (15 балів за кожне, в сумі 30 балів) і виконання тестових завдань (5 тестів по 2 бали кожний, в сумі 10 балів). У разі використання заборонених джерел на заліку студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0 балів).

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Залік	Сума
Поточний контроль самостійної роботи на семінарських заняттях			Творче завдання	Разом		
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	60	40	100
7	8	20	25			

Критерії оцінювання (поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання)

Тема	Поточне опитування / тестування (бали)	Виступ з доповіддю на семінарському занятті (максимальна кількість балів)	Участь у дискусії (максимальна кількість балів)	Знання додаткової літератури (максимальна кількість балів)	Виступ з науковою доповіддю (максимальна кількість балів)	Мультимедійна презентація (максимальна кількість балів)	Загальна кількість балів
1	1	3	2	1	–	–	7
2	1	3	2	2	–	–	8
3	1 бал x 3 заняття = 3 бали	3 бали x 3 заняття = 9 балів	2 бали x 3 заняття = 6 балів	2	–	–	20
4	–	–	–	–	15	10	25
Разом							60

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
90-100	зараховано
70-89	

50-69	
1-49	не зараховано

КАЛЕНДАР КУРСУ

«Актуальні проблеми Сходу в умовах деколонізації та глобалізації»

№ тижня (дні тижня)	Тема	Форми організації навчання	Кількість годин	Завдання для самостійної роботи
<u>1</u> семестр <u>2020/2021</u> навчального року				
1	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____			
21-23	КАНІКУЛИ			
<u>2</u> семестр <u>2020/2021</u> навчального року				
	Розділ 1. Країни Азії і Африки в умовах деколонізації Тема 1. Вступ до курсу. Країни Сходу у сучасному світі.	лекція	2	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять
	Тема 2. Криза колоніалізму	лекція	2	
	Тема 3.1. Деколонізація і формування «третього світу». Етапи деколонізації та її наслідки. Проблема вибору шляхів національно-державного розвитку країнами, що звільнилися.	лекція, семінар	4	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять
	Тема 3.2. Деколонізація і формування «третього світу». Геополітичні зміни на межі 1980–1990-х років і доля «третього світу».	лекція, семінар	4	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять
	Тема 4.1. Схід і модернізація. Сучасні моделі розвитку азіатських країн. Китай на шляху до сучасної моделі розвитку.	лекція, семінар	4	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять

	Тема 4.2. Схід і модернізація. Сучасні моделі розвитку азіатських країн. Японська модель розвитку у сучасному світі. «Тигри» та «дракони» Далекого Сходу та Південно-Східної Азії.	лекція, семінар	4	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять
	Тема 4.3. Схід і модернізація. Сучасні моделі розвитку азіатських країн. Індія у пошуках «третього шляху». Досвід ісламського розвитку Ірану. Туреччина на шляху до сучасної моделі розвитку.	лекція, семінар	4	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять
	Розділ 2. Схід і глобалізація Тема 1. Схід в епоху глобалізації: вестернізація та пошуки національної ідентичності. Регіоналізація на Сході.	лекція	4	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять. Підготовка творчого завдання за проблематикою розділа 2.
	Тема 2. «Ісламський ренесанс» і нові тенденції у розвитку мусульманських країн і народів.	лекція, семінар	4	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять. Підготовка творчого завдання за проблематикою розділа 2.
	Тема 3. «Конфліктні зони» в афро-азіатському регіоні.	лекція, семінар	6	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять. Підготовка творчого завдання за проблематикою розділа 2.
	Тема 4. Проблеми Сходу на зламі сторіч.	лекція, семінар	7	Вивчення додаткової літератури, підготовка до семінарських занять. Підготовка творчого завдання за проблематикою розділа 2.
	КАНІКУЛИ			